

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 16. november 2017
Kontor: Statsrets- og Menneske-
retskontoret
Sagsbeh: Jacob Guldborg Rasmus-
sen
Sagsnr.: 2017-0030-0225
Dok.: 543824

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 952 (Alm. del), som Folketin-
gets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. september 2017.
Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Søren Pape Poulsen

Caroline Østergaard Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 952 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, om præmisserne i det tyske Forbundsindenrigsministeriums og den tyske Forbundsforvaltningsdomstolsafgørelser af hhv. 21. oktober 1983 og 18. oktober 1988 om forbud mod foreningen Hells Angels i Hamburg, jf. svar på REU alm. del spørgsmål 70-71, 2002-03 (REU alm. del bilag 426), må anses for at stride mod bestemmelserne om foreningsfrihed i Grundlovens § 78?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet et bidrag fra de tyske myndigheder gennem Udenrigsministeriet.

Det tyske Forbundsindenrigsministeriums kontor for alvorlig og organiseret kriminalitet har i den forbindelse oplyst følgende:

”Afgørelser af 21.10.1983 og 18.10.1988 om Hells Angels af hhv. Forbundsindenrigsministeriet og Forbundsforvaltningsdomstolen

Forbundsindenrigsministeriet forbød d. 21.10.1983 Hells Angels i hele landet. Forbundsforvaltningsdomstolen bekræftede d. 18.10.1988 denne vurdering og erklærede forbuddet i overensstemmelse med den tyske Grundlov. Forbuddet baserede sig på den argumentation, at foreningens aktiviteter forbrød sig mod strafferetten. Bevismaterialerne omfattede bl.a. beslaglagte våben, narko, kontanter, smykker og diverse dokumenter; fængsels- og bødestrafte til foreningens medlemmer for røveri, prostitution, vold og bedrageri, hvilket ikke medførte medlemmernes udelukkelse fra foreningen. Der blev lagt vægt på, at medlemmer kunne vende tilbage til deres tidligere funktioner i foreningen efter endt afsoning, og at solidariteten med kriminelle medlemmer inden for foreningen var høj.”

Den i bidraget omtalte dom fra Forbundsforvaltningsdomstolen vedlægges på tysk.

2. Som anført i den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 951 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, kræver en opløsning af en gruppe ved dom efter grundlovens § 78, at gruppen udgør en forening i bestemmelsens forstand, at den pågældende forening har et ulovligt øjemed, herunder eventuelt at den søger at nå sit mål ved vold, og at der kan føres bevis herfor i forbindelse med en eventuel opløsnings sag.

Der er hverken i forarbejderne til grundlovens § 78, den statsretlige litteratur eller i retspraksis præcise anvisninger af, hvad der skal til for at skride til opløsning af en forening. Domstolene har endvidere ikke behandlet en sag om opløsning af en forening ved dom siden 1920'erne, og spørgsmålet, herunder hvilke elementer der kan indgå ved vurderingen af, om en forening kan opløses, må derfor i vidt omfang anses for uafklaret. Det er på den baggrund vanskeligt at vurdere, om de elementer, der er lagt vægt på i præmisserne i den tyske opløsningssag også vil kunne indgå i vurderingen af, om en forening kan opløses efter grundlovens § 78.

Som bekendt bad Justitsministeren den 8. august 2017 Rigsadvokaten og Rigspolitiet om i fællesskab at undersøge mulighederne for at søge bandegruppen *Loyal to Familia* opløst ved dom efter grundlovens § 78.

Til brug for denne undersøgelse har Justitsministeriet udarbejdet et notat af 2. oktober 2017 om adgangen til at opløse en forening ved dom. Notatet blev udleveret til Rigsadvokaten og Rigspolitiet på et møde den 2. oktober 2017. Notatet behandler navnlig, hvilke momenter der efter Justitsministeriets opfattelse generelt kan lægges vægt på, når det skal vurderes, om en forening har et ulovligt øjemed. Notatet vedlægges.

Som anført i notatets pkt. 8.3.1 må spørgsmålet om, hvorvidt en forening kan siges at have et ulovligt øjemed, så den kan opløses ved dom, efter Justitsministeriets opfattelse bero på en samlet vurdering, hvor der lægges vægt på samtlige forhold, som er egnede til at belyse foreningens formål, virksomhed og midler. Som anført i pkt. 8.3.4 vil lovovertrædelser, som er begået af foreningen, indgå med betydelig vægt ved vurderingen af dens øjemed, herunder overtrædelsernes karakter og grovhed,

Lovovertrædelser, som er begået af foreningens medlemmer eller personer, der er tilknyttet foreningen, kan efter Justitsministeriets opfattelse som udgangspunkt kun indgå i vurderingen af foreningens øjemed, hvis overtrædelserne kan henregnes til foreningen, jf. hertil notatets pkt. 8.3.5.

Om en lovovertrædelse, der er begået af et medlem eller en tilknyttet person, kan henregnes til foreningen må efter Justitsministeriets opfattelse vurderes konkret. Der kan navnlig lægges vægt på, om overtrædelsen er foretaget som led i foreningens aktiviteter. Det vil i den forbindelse f.eks. have betyd-

ning, om overtrædelsen er foretaget under anvendelse af foreningens symboler eller kendetegn, eller om handlingerne må anses for foretaget som led i en verserende konflikt med en rivaliserende gruppering.

Det må antages, at også medlemmers og tilknyttede personers lovovertrædelser, som ikke nødvendigvis er foretaget i foreningens regi, men som må anses for accepteret eller bifaldet efterfølgende af foreningen, kan henregnes til foreningen. Det gælder særligt, hvor de pågældende overtrædelser er i foreningens interesse.

Det henvises i øvrigt i sin helhed til notatets pkt. 8 om Justitsministeriets overvejelser og vurdering.